

Ondokuzmayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalı

Dr. Recep Büyükalpelli

Ondokuzmayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroonkoloji Kliniğinin tanıtılmasını amaçlayan bu makalenin yazılmasını isteyen Türk Üroonkoloji Derneği Yönetim Kurulu üyelerine teşekkür ederim. Bir çatı altında ortak çalışmalar yürüttüğümüz ve üroonkoloji alanında ülkemizi daha üst seviyelere taşımak amacı güden çabaların başarılı olabilmesi için bir-birimizi daha iyi tanımamızın gerekli olduğuna ben de yürekten inanıyorum. Bu makale bir başka anlamda kendimizi sorgulamamız ve üroonkoloji alanında eksiklerimizin ne olduğunu görmemiz ve kendimize yeni hedefler seçmemiz açısından da değer taşımaktadır.

Ondokuzmayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi 1973 yılında kurulmuştur ve aynı yıl öğrenci alımına başlamıştır. Ancak Samsun'da gerekli alt yapının olmaması nedeniyle öğrenciler eğitimlerine diğer pek çok Tıp Fakültesi öğrencileri gibi Hacettepe Tıp Fakültesi'nde başlamışlardır ve 1978 yılına kadar eğitimlerine burada devam etmişlerdir. Ondokuzmayıs Üniversitesi, Eğitim ve Uygulama Hastanesi 1978 yılında Samsun Hastanebaşı mevkisindeki Göğüs Hastalıkları Hastanesi'nin bir bölümünde kurulmuştur ve bu tarihten itibaren burada stajyer öğrenci ve intörn eğitimine başlamıştır. Üroloji Anabilim Dalı Prof. Dr. Sacit YILDIZ başkanlığında kurulmuştur. Kuruluş döneminde önce Dr. Ali GÜMÜŞ, daha sonra Doç. Dr. Ahmet YAZICIOĞLU belli süreler katkı sağlamışlardır. İlk ürolojik cerrahi girişim 20 Eylül 1978 tarihinde Dr. YILDIZ tarafından gerçekleştirilen bir röntgen teknisyeninin eşi olan Perihan KAYIR isimli hastaya yapılan sağ pyelolitotomidir. Yıllar öncesine ait bu detay düzenli klinik kayıtlarımızın yanısıra Dr. YILDIZ'ın şaşkırtıcı hafızasından elde edilmiştir. Bu dönemde Dr. Adnan ARICAN ve Dr. Ekrem ÖZMEN ilk araştırma görevlileri olarak Anabilim Dalına başlamışlardır. Genel Cerrahi, Beyin Cerrahi ve Kalp-Damar Cerrahi ile aynı katı paylaşan Üroloji kliniğinin 8 erişkin, 7 çocuk olmak üzere toplam 15 yatak kapasitesi bulunmaktadır.

Tıp Fakültesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi 1986 yılı ilkbaharında bugünkü Kurupelit yerleşkesindeki binasına taşınmıştır. Yatak kapasitesi ve ameli-

Üroloji Anabilim Dalımızda soldan sağa; Dr. Bilen, Dr. Aşçı, Dr. Yılmaz, Dr. Sarıkaya ve Dr. Büyükalpelli görülmektedir.

yathane kullanım süresi artması klinik olarak gelişmemizin önünü açmıştır. Bu döneme kadar üroonkoloji alanında yapabildiklerimiz mesane tümörülere transüretal rezeksiyon ve bunlardan yüzeysel olanlara intravezikal thiotepa, daha sonraki yıllarda mitomycin-C veya BCG, uygulamak ile sınırlıydı. Mesane tümörü o dönemler için en sık karşılaşılan ürolojik kanserdi. Prostat kanseri tanısı ancak metastazlar ile konulabilmekteydi. Bunlarda da bilateral orşiektomi veya dietilstilbesterol difosfat (Honvan) uygulanmaktaydı. Ultrasonografi ve kompüterize tomografi yaygın kullanılmadığından böbrek tümörü tanısı ancak İVP ve anjiyografi ile konulmaktaydı ve beklendiği gibi çok azı organa lokalize bulunmakta ve uygun olanlara radikal nefrektomi yapılmaktaydı. Testis tümörülere ise inguinal orşiektomi yapılarak ek tedavi için başka merkeze sevk edilmekteydi. Bu klinik detayların nereden nereye geldiğimizin görülmesi açısından önemli olacağını düşünüyorum.

Üroonkoloji konusunda ilk ve önemli bilimsel etkinliğimiz 24-25 Nisan 1986

tarihinde "Karadeniz Ürolojik Kanseler ve Erkek Infertilitesi Toplantısı" ile gerçekleştirilmiştir. Prof. Dr. Atıf AKTAŞ'ın büyük katkıları ile gerçekleştirilen bu organizasyonda İngiltere'den Dr. W. F. Hendry ve Dr. F. H. Smith'in yanısıra ülkemizden radyasyon onkologu Prof. Dr. Reha UZEL ve Prof. Dr. Ziya KIRKALI bilgilerini bizimle paylaşmışlardır. Dr. M. LUCAN'ın programda olmasına rağmen toplantıya katılmaması ile ikinci yıl asistanı olarak üreter tümörleri konulu bir sunum yapma fırsatı bulmak beni oldukça gururlandırmıştır. Bu yazıyı hazırlamak üzere yaptığımız hazırlıklar esnasında bu toplantıya ait resimlere rastladık ve bunların birkaçını sizlerle paylaşmak istedik. İnanıyorum ki bu resimler, en az bizler kadar, sizlere de nostaljik duygular yaşatacaktır. Dr. YILDIZ ve Dr. HENDRY kürsüde konuşmaları yaparken alınan görüntülerin yanısıra toplu resimde sağdan sola doğru sırası ile Dr. UZEL, Dr. YILDIZ, Dr. SMITH, Dr. AKTAŞ, Dr. HENDRY ve Dr. KAZANCI görülmektedir. Bu toplantı üroonkoloji alanında yapacağımız gelişmeler için bizi cesaretlen-

Sağdan sola; Dr. Uzel, Dr. Yıldız, Dr. Smith, Dr. Akdaş, Dr. Hendry ve Dr. Kazancı görülmektedir.

dirmiştir ve motive etmiştir. Nitekim kısa bir süre sonra kliniğimizde testis tümörlerinde sistemik kemoterapiye başlanmıştır. Başarılı sonuçların elde edilmesi kemoterapiye daha fazla sahip çıkmamıza neden olmuştur. Bunu metastatik renal hücreli karsinom tedavisinde interferon ve vinblastin, veya cisplatin, interferon ve interleukin kombinasyonlarının uygulamaları takip etmiştir. Ultrasonografi ve kompüterize tomografinin yaygın klinik kullanıma girmesi ile daha çok ve daha erken stage renal hücreli karsinom tanısı koyma şansımız artmıştır.

Bu yıllarda bilimsel etkinlik olarak Samsun Devlet ve Sigorta Hastaneleri ile ortak periyodik toplantılar düzenlenmiştir. Bunun yanısıra mümkün olduğunda her yıl Karadeniz Teknik Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji Anabilim Dalı ile birlikte "Karadeniz Üroloji Toplantıları" Samsun, Giresun Ordu, Rize ve Trabzon gibi değişik illerde organize edilmiştir. Bu organizasyonlarda Prof. Dr. Güner Kemal ÖZGÜR'ün büyük katkısı olmuştur. Geniş kapsamlı bu toplantılarda ülkemizde konusunda uzmanlar davet edilerek bilgi ve deneyimlerinden yararlanılmıştır.

İlk radikal sistoprotektomi girişimi kliniğimizde 5 Haziran 1991 tarihinde yapılmıştır. Başlangıçta diversiyon olarak çekum segmenti kullanırken daha sonra ileum segmenti kullanılmaya başlanmıştır. Mesane tümörlülerden metastazı olanlarda ise sistemik kemoterapi rejimi olarak sırası ile CISCA, MVEC, MVAC ve gemcitabin+cisplatin kombinasyonları kliniğimizde rutin uygulamaya girmiştir. Testis tümörlerinde ise gelişmeye retroperitoneal lenf nodu disek-

siyonu ilave olmuştur.

Prostat kanserinde ilk radikal prostatektomi girişimi kliniğimizde 6 Nisan 1993 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Ancak prostat kanserli, özellikle organa lokalize, hasta sayımızın ve radikal prostatektomi girişimlerimizin sayısı yaklaşık iki yıl önce düzenlediğimiz bölge ürologlarına yönelik "Transrektal Ultrasonografi Klavuzluğunda Prostat İğne Biyopsisi Kursundan" sonra artmıştır. Bu sayede bölgemizdeki ürologların konuya ilgileri artmış ve prostat kanserli hasta sayısı mesane tümörlülere yaklaşmıştır. Resimde üroloji polikliniğinde ESWL ve ürodinami ünitesinin bulunduğu bölümde üroonkolojinin vazgeçilmez parçası TRUS odasını ve biyopsiler için kullandığımız ultrasonografi cihazını görmekteyiz.

Son üç yıldır Samsun bölgesi olarak lokal bilimsel etkinliklerimize "Üroloji Kulübü" adı altında aylık toplantılar şeklinde devam ediyoruz. Üroloji Kulüp toplantılarına başka üniversitelerden konuk konuşmacılar davet ettiğimiz gibi Anabilim Dalımız öğretim üyeleri de ilgi duydukları alanlarda konferanslar vermektedirler. Lokal eğitim faaliyetlerimize Üroloji Dernekleri de değerli katkılar sağlamaktadır. Türk Üroonkoloji Derneği 17 Mayıs 2003 tarihinde Samsun'da "Mesane Kanserinde Güncel Gelişmeler ve Tartışmalar" başlıklı bir toplantı düzenlemiştir. Bu toplantıya bölge ürologlarının yanısıra patoloğlar ve radyasyon onkologları katılmışlar ve memnun kalmışlardır. Türk Üroonkoloji Derneği'nin desteğini görmek bizi çok gururlandırmıştır. Buradan cesaret alarak benzer organizasyonların Samsun'da tekrarlan-

masını talep ettiğimizde önümüzdeki yıl prostat kanseri ile ilgili bir toplantının organizasyonu için söz almamız bizi sevindirmiştir. Ayrıca 28 Ocak 2005 tarihinde Üroloji, Radyasyon Onkolojisi ve Nükleer Tıp Anabilim Dalları ile Algoloji Bilim Dalının ortak planladığı "Prostat Kanseri ve Tedavisinin Kemik Komplikeasyonları" başlıklı multidisipliner bir toplantı planlanmıştır.

Şu an için Anabilim Dalımızda Prof. Dr. Ali Faik YILMAZ, Prof. Dr. Recep BÜYÜKALPELLI, Prof. Dr. Şaban SARIKAYA, Doç. Dr. Ramazan AŞCI ve Doç. Dr. Cenk Yücel BİLEN'den oluşan beş öğretim üyesi bulunmaktadır. Prof. Dr. Sacit YILDIZ 1998 yılında emekli olmuş ve sadece Samsun'dan ayrılmıştır. Eğitim verdiğimiz araştırma görevlisi sayısı 8 ile 10 arasında değişmektedir. Servisimizdeki toplam yatak sayısı 33'dür. Ameliyathanede ürolojinin standart bir odası bulunmaktadır. Birinde çift oda olmak üzere haftanın her günü ameliyat yapılmaktadır. Cuma günleri Anabilim Dalımızda eğitime ayrılmıştır. Bu günlerde belli bir program dahilinde Radyoloji, Patoloji ve Pediatrik Nefroloji Anabilim Dallarına ile ortak toplantılar düzenlenmekte, konuşma ve seminerler yapılmaktadır.

Geçmişte üroonkoloji alanında sadece konvansiyonel cerrahi girişimler yapılırsa bugün için artık tüm radikal cerrahi girişimler ve kemoterapi uygulamaları Anabilim Dalımızın rutin çalışmaları arasına girmiştir. Dahası Dr. BİLEN'in Cleveland Klinikte 6 ay laparoskopik cerrahi eğitimi alması sonrası laparoskopik radikal nefrektomi ve parsiyel nefrektomi yapılmaktadır.

Son yıllarda ürolojik kanser görülme sıklığının tanı yöntemlerindeki gelişmeler, ortalama yaşam süresinin artması ve endüstrileşme ile birlikte kanserojenlere daha fazla maruz kalınması sonucu arttığı görülmektedir. Bu nedenle iyi bir ürologun iyi bir üroonkoloji bilgi ve beceresine sahip olması gerekmektedir. Bugün için kliniğimizdeki bir araştırma görevlisi uzman olurken perkütan ve laparoskopik girişimlerin yanısıra tüm radikal üroonkolojik girişimleri ve ürolojik kanserlere yaklaşımları öğrenerek ayrılmaktadırlar. Anabilim Dalımızda olduğu gibi Türk Ürolojisinin onkoloji konusunda önemli ilerlemeler katettiğine her toplantıda tanık oluyoruz. Ortak bir dili konuşmak adına hepimizin ürolojik kanserlere standart bir yaklaşımda bulunması gerekmektedir.

Son olarak Anabilim Dalımızı kuran, geliştiren, bizleri yetiştiren ve hala bizlere destek veren Prof. Dr. Sacit YILDIZ'a bir kez daha hepimiz adına teşekkür etmek istiyorum.